

Art. 2. Moc obowiązującą ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urloпах dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 334), rozciąga się na obszar górnośląskiej części województwa śląskiego.

Art. 3. (1) Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

(2) Równocześnie upoważnia się Ministra Opieki Społecznej do ogłoszenia w drodze obwieszczenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urloпах dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 334), z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą niniejszą, do wprowadzenia nowej kolejnej numeracji artykułów i właściwej nomenklatury władz.

Art. 4. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 r.

(2) Na obszarze województwa śląskiego ustawa niniejsza wchodzi w życie po ogłoszeniu zgody na nią Sejmu Śląskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*

229.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 22 marca 1933 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 14 ust. 1 po wyrazie „ubezpieczenia” wstawia się następujące nowe wyrazy: „o ile rozporządzenie niniejsze nie postanawia inaczej”;

w ust. 2 art. 14 po literze „N” umieszcza się średnik, zamiast zaś pozostałych wyrazów tego ustępu dodaje się po średniku zdanie o brzmieniu następującem: „w zakresie ubezpieczenia na wypadek braku pracy u osób, otrzymujących wynagrodzenie miesięczne, przekraczające siedemset dwadzieścia złotych, za podstawę wymiaru składki służy rzeczywiście otrzymywane wynagrodzenie, podlegające zaliczeniu do ubezpieczenia (art. 11)”;

2) ust. 3 i 4 art. 16 otrzymują brzmienie następujące:

„Ubezpieczony nie może korzystać ponownie ze świadczeń na wypadek braku pracy na podstawie tych samych miesięcy składkowych. Za te same miesiące składkowe należy rozumieć również miesiące, policzone do okresu wyczekiwania, a nie wykorzystane wskutek utraty prawa do świadczeń z winy ubezpieczonego w przypadkach, określonych w art. 52 i 56 ust. 1 pkt. 3 i 4.

Czas obowiązkowej lub zastępującej ją ochotniczej służby wojskowej, czas ćwiczeń wojskowych, a wreszcie czas choroby stanowią przerwę, o którą przedłuża się powyższy okres roczny”;

3) w art. 17 ust. 1 skreśla się punkt 3; ustęp 2 art. 17 otrzymuje brzmienie:

„W razie, gdy dwa okresy czasu, w ciągu którego ubezpieczony pozostawał bez pracy, przegradza okres przejściowego zajęcia, trwającego krócej, aniżeli okres wyczekiwania, przewidziany dla uzyskania praw do świadczeń na wypadek braku pracy, przyjmuje się, iż ubezpieczony pozostaje nieprzerwanie bez pracy w rozumieniu p. 2 ust. 1, z zastrzeżeniem postanowienia art. 50 p. 5. Uprawnienia z mocy niniejszego ustępu służą również w przypadkach niewyzyskania poprzednich uprawnień z powodu zastosowania przepisów art. 52 i art. 56 ust. 1 p. p. 3 i 4”;

w ust. 3 art. 17 po wyrazie „osoby” umieszcza się dwukropek, zaś wyrazy: „o ile” umieszcza się na początku punktu 1; w punkcie 2 wyrazy: „opuszcila zajęcie” zastępuje się wyrazami: „w razie opuszczenia zajęcia” oraz kropkę zastępuje się średnikiem; wreszcie dodaje się w tym ustępie dalsze punkty 3, 4 i 5 o brzmieniu następującem:

„3) której zatrudnienie posiada charakter pracy sezonowej — przez okres sezonu martwego;

4) jeżeli żyje we wspólnem gospodarstwie domowem z pracodawcą i pozostaje do niego w stosunku pokrewieństwa i powinowactwa, określonych w art. 6 p. 7, z wyjątkiem przypadku likwidacji zakładu pracy;

5) jeżeli utracila zajęcie z własnej winy, z zastrzeżeniem odmiennych postanowień art. 50 p. 9”;

na końcu art. 17 dodaje się 5 nowych ustępów o brzmieniu następującem:

„Kategorie pracowników sezonowych w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, jako też początek i koniec martwych sezonów określa Minister Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń.

Ubezpieczonemu, przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska nie służą świadczenia z powodu braku pracy, jeżeli Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych nie wyraził swej zgody na wyjazd (art. 50 p. 8). Postanowienie powyższe nie dotyczy jednak ubezpieczonych, którzy pozostają bez pracy z powodu utraty zatrudnienia przy oficjalnej polskiej placówce zagranicznej.

W razie wyjazdu zagranicę pozostającego bez pracy Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych może przyznać wyjeżdżającemu odprawę zamiast przypadających mu świadczeń, najwyżej jednak do wysokości trzymiesięcznego zasiłku.

Minister Opieki Społecznej ustala w drodze rozporządzeń wyjątki od zasady, wyrażonej w ust. 6, na korzyść osób, osiedlonych na obszarach pogranicznych.

Minister Opieki Społecznej może wprowadzać udzielanie świadczeń z powodu braku pracy dla osób, których zarobek obniżył się znacznie z powodu utraty jednego lub więcej z kilku posiadanych zajęć, uzasadniających obowiązek ubezpieczenia, bądź też, które w czasie korzystania ze świadczeń objęły zatrudnienie z wynagrodzeniem niższym niż pobierany zasiłek. Szczegółowe postanowienia, dotyczące wykonania powyższego przepisu, a zwłaszcza warunki korzystania ze świadczeń i ich wysokość, określa rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej";

4) art. 20 otrzymuje brzmienie następujące:

„Ubezpieczony, uprawniony do świadczeń z powodu braku pracy (art. 16 i 17 ust. 1, 2 i 8) podlega od dnia, wskazanego w art. 47, obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby z prawem do świadczeń w zakresie, ustalonym w przepisach prawnych, regulujących wspomniane ubezpieczenie. Składkę za ubezpieczenie na wypadek choroby opłaca Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych";

5) w art. 36 ustęp 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Składka z tytułu ubezpieczenia pozostającego bez pracy na wypadek choroby (art. 20) winna być opłacana przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych od kwoty należnego danej osobie zasiłku z powodu braku pracy.”;

w art. 36 w ust. 2 zamiast wyrazu: „ostatni”, umieszczonego w nawiasach, wstawia się cyfrę „4”; w tymże artykule dodaje się nowy ustęp 3 o brzmieniu:

„Składki, opłacane przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za ubezpieczenie pozostających bez pracy na wypadek choroby, mogą być przez Ministra Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii związków obu zainteresowanych instytucji, ryczałtowane”;

6) w art. 37 dodaje się drugi ustęp o brzmieniu następującym:

„W razie otrzymania zatrudnienia, określonego w art. 21, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska zwraca się koszty przejazdu na analogicznych warunkach, jak w ustępie poprzednim, tylko do granicy Rzeczypospolitej Polskiej lub do W. M. Gdańska”;

7) w art. 47 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Zasiłek z powodu braku pracy należy się od dnia utraty zajęcia, jeżeli zgłoszenie roszczenia nastąpiło w sposób przepisany w ciągu miesiąca od dnia utraty zajęcia, w przeciwnym zaś razie — od pierwszego dnia tego miesiąca kalendarzowego, w którym zgłoszenie skuteczniono”;

w ust. 2 art. 47 zastępuje się początkowe wyrazy: „Prawo do zasiłku” wyrazami: „Zasiłek z powodu braku pracy”; w końcu tego artykułu dodaje się ustęp 3 o treści następującej:

„W razie zajęcia okoliczności, powodujących zawieszenie lub częściowe pozbawienie praw do świadczeń w myśl art. 50 lub 52, za pełne miesiące pozostawania bez pracy uważa się dni 30, chociażby nie następowały po sobie kolejno”;

8) w art. 49 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„Zasiłki z powodu braku pracy wypłaca się zgodnie z postanowieniami art. 47 za każdy miesiąc, w ciągu którego prawo do zasiłku istniało, miesięcznie zdołu”;

9) tytuł rozdziału XI otrzymuje brzmienie następujące:

„XI. Zawieszenie, zmniejszenie i pozbawienie świadczeń”;

10) art. 50 otrzymuje brzmienie następujące:

„Prawo do świadczeń z powodu braku pracy ulega zawieszeniu:

1) jeżeli ubezpieczony otrzymał od pracodawcy odszkodowanie za rozwiązanie umowy o pracę — na ten okres czasu, jakiemu odpowiada otrzymane odszkodowanie według ostatnio pobieranego wynagrodzenia;

2) na czas korzystania z pomocy leczniczej z mocy art. 61, połączonej z umieszczeniem w zakładzie leczniczym;

3) na czas niezdolności do pracy z powodu choroby;

4) na czas ćwiczeń wojskowych i służby wojskowej;

5) na czas zajęcia przejściowego;

6) na czas aresztu prewencyjnego oraz na czas kary utraty wolności;

7) dla ubezpieczonego, którego zatrudnienie posiada charakter pracy sezonowej — na okres sezonu martwego;

8) na czas pobytu zagranicą, z wyjątkiem przypadków, określonych w art. 17 ust. 6 i 8;

9) jeżeli utrata zajęcia jest skutkiem strajku, — na czas trwania strajku;

10) na okres 3 miesięcy, — jeżeli utrata zajęcia nastąpiła wskutek ustąpienia dobrowolnego bez uzasadnionego powodu (art. 51).

Zawieszenie prawa do świadczeń z powodu braku pracy, określone w niniejszym artykule, nie może trwać jednak ze skutkiem odraczającym dłużej aniżeli 24 miesiące; po upływie powyższego okresu ubezpieczony traci wszelkie ewentualne prawa do świadczeń z powodu braku pracy, wynikające z poprzedniego ubezpieczenia”;

11) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych może pozbawić ubezpieczonego prawa do świadczeń z powodu braku pracy w całości lub częściowo:

1) jeżeli nie stosował się do przepisów o kontroli;

2) jeżeli uchyla się od poddania się zarządzeniu, wydanemu na podstawie art. 65”;

12) w art. 56 ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Prawo do świadczeń, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, ustaje:

1) jeżeli zabraknie któregokolwiek z warunków, wymaganych do przyznania świadczenia;

2) w razie śmierci uprawnionego do świadczenia z zachowaniem tych uprawnień, jakie członkom pozostałej rodziny daje rozporządzenie niniejsze w wypadku śmierci ich żywiciela;

3) jeżeli uprawniony do świadczeń z powodu braku pracy nie przyjął bez uzasadnionej przyczyny odpowiedniego zajęcia (art. 18 i 19);

4) jeżeli uprawniony do świadczeń z powodu braku pracy udzielił świadomie nieprawdziwych wyjaśnień;

5) przez przedawnienie.”;

w art. 56 w ust. 2 skreśla się wyrazy: „zasiłku w razie braku pracy lub zapomogi na podróż — sześciu miesięcy”, natomiast dodaje się zdanie drugie i trzecie treści następującej:

„Roszczenie o świadczenia z powodu braku pracy przedawnia się z upływem 6 miesięcy od dnia powstania prawa, przyczem do okresu tego nie wlicza się czasu zawieszenia prawa w myśl art. 50. Poszczególne kwoty, przypadające do wypłaty tytułem świadczeń z powodu braku pracy, przedawniają się z upływem 6 miesięcy, licząc od dnia płatności danej kwoty.”;

w tymże art. 56 dodaje się ust. 3 o brzmieniu następującem:

„Podjęcie przez ubezpieczonego, wyjeżdżającego zagranicę, odprawy w myśl art. 17 ust. 7, likwiduje wszelkie prawa, jakiego mu ewentualnie przysługiwały na podstawie ubezpieczenia na wypadek braku pracy.”;

13) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Niezależnie od postanowień art. 52 i 56, prawo do świadczeń z powodu braku pracy ustaje:

1) z upływem 6 miesięcy od dnia, od którego świadczenia przyznano, przyczem do powyższego okresu nie wlicza się czasu zawieszenia praw do świadczeń w myśl art. 50;

2) z chwilą nabycia praw do renty starczej.

Jeżeli stan funduszków ubezpieczenia na wypadek braku pracy na to pozwala, Minister Opieki Społecznej może drogą rozporządzeń przedłużać okres zasiłkowy z powodu braku pracy nie więcej jednak, jak o trzy miesiące, z uzależnieniem tego przedłużenia od określonych przez rozporządzenie warunków szczególnych. W przypadku skrócenia okresu zasiłkowego rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej — skrócenie to może mieć zastosowanie od pierwszego dnia następnego miesiąca po wejściu w życie rozporządzenia, nie wcześniej jednak, jak po upływie trzech tygodni, również do osób, korzystających już ze świadczeń.”;

14) w art. 102 w ust. 1 po wyrazie: „wynosi” umieszcza się przecinek, a zamiast wyrazów: „na przeciąg pierwszych pięciu lat” — umieszcza się wyrazy: „z zastrzeżeniem odmiennych postanowień niniejszego rozporządzenia.”;

w art. 102 ust. 2 dodaje się drugie zdanie o treści następującej:

„W tym przypadku Rada Ministrów może ustalić podział składki, przeznaczonej na pokrycie świadczeń na wypadek braku pracy, w sposób odmienny, aniżeli określa to art. 104.”;

dotychczasowy ust. 3 art. 102 skreśla się;

w ustępie ostatnim art. 102 zamiast wyrazu: „trzecim” umieszcza się wyraz: „drugim”;

15) w art. 103 ust. 1 skreśla się wyrazy „na przeciąg pierwszych pięciu lat”;

ust. 2 art. 103 otrzymuje brzmienie następujące:

„W wyniku badań asekuracyjno - technicznych Rada Ministrów jest uprawniona do zmiany w drodze rozporządzenia wysokości składki, ustalonej w ustępie poprzednim, z tem jednak zastrzeżeniem, że wysokość składki nie może przekroczyć 10% płacy podstawowej.”;

16) w art. 104 ust. 2 p. 3 skreśla się wyrazy: „względnie L”, a dodaje się w tym punkcie nowe zdanie w brzmieniu następującem: „Ubezpieczeni, których wynagrodzenie przekracza kwotę złotych siedemset dwadzieścia, opłacają ponadto trzy piąte składki, określonej w art. 102, od kwoty rzeczywistocie otrzymywanego wynagrodzenia, podlegającej zaliczeniu do ubezpieczenia (art. 11), pomniejszonej o złotych siedemset dwadzieścia”.

Art. 2. Minister Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń wprowadzać w okresie przejściowym w całości lub w części poniższe środki zaradcze, mające na celu przywrócenie równowagi finansowej w dziale ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych:

1) przedłużać okres wyczekiwania, przewidziany w art. 16 ust. 2 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych co najwyżej do 12 miesięcy składkowych, przebytych w okresie dwukrotnie dłuższym, licząc wstecz od dnia utraty zajęcia, niż okres wyczekiwania;

2) obniżać wysokość zasiłków dla pozostających bez pracy do granic następujących:

Przy podstawie wymiaru zasiłku	Procentowe obniżenie zasiłku
od 60 zł do 90 zł wyłącznie	—
„ 90 „ „ 120 „ „	—
„ 120 „ „ 150 „ „	5
„ 150 „ „ 180 „ „	7
„ 180 „ „ 220 „ „	9
„ 220 „ „ 260 „ „	12
„ 260 „ „ 300 „ „	13
„ 300 „ „ 360 „ „	15
„ 360 „ „ 420 „ „	16
„ 420 „ „ 480 „ „	18
„ 480 „ „ 560 „ „	20
„ 560 „ „ 640 „ „	22
„ 640 „ „ 720 „ „	25
„ 720 „ „	30

Gdyby po zastosowaniu obniżki w myśl postanowień p. 2 ust. 1 kwota zasiłku okazała się mniejsza od kwoty zasiłku, jakoby się należała ubezpieczonemu w razie przyjęcia za podstawę wymiaru najwyższej kwoty w grupie bezpośrednio niższej przy zastosowaniu właściwej dla tej grupy procentowej obniżki, wówczas wypłaca się ustaloną w ten sposób wyższą kwotę zasiłku.

Obniżenie wysokości zasiłku, wskazane w p. 2 ust. 1, może być zastosowane od dnia wejścia w życie przewidzianego powyżej rozporządzenia, również do osób, pobierających już świadczenia.

Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia koniec okresu przejściowego, o którym mowa w ust. 1 artykułu niniejszego.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Opieki Społecznej.

Równocześnie upoważnia się Ministra Opieki Społecznej, niezależnie od jego ewentualnych uprawnień o podobnym charakterze, przewidzianych w innych przepisach prawnych, do ustalenia i ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych w postanowieniach tego rozporządzenia późniejszymi przepisami prawnymi, a w szczególności również ustawą o ubezpieczeniu społecznym i art. 1 ustawy niniejszej, oraz do odpowiedniego przystosowania w tym celu zarówno numeracji poszczególnych artykułów rozporządzenia, jak i ich brzmienia.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, przyczem postanowienia, zawarte w art. 1 pp. 14 i 15, obowiązują od dnia 1 stycznia 1933 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*

230.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 24 marca 1933 r.

o wyłączeniu terenów budowlanych z pod działania przepisów o przebudowie ustroju rolnego.

Art. 1. (1) Do gruntów prywatnych, stanowiących tereny budowlane w rozumieniu art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) w brzmieniu, nadanem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663), nie mają zastosowania: ustawa z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1), tymczasowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r., normujące przenoszenie własności nieruchomości ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 428), prawo z dnia 11 czerwca 1891 r. o trybie sprzedaży, wydzierżawiania lub oddawania w zastaw osad i gruntów włościańskich oraz o dzieleniu tych majątków (Zb. Praw i Rozp. Rządu Nr. 76 z r. 1891) wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, rozporządzenie Niemieckiej Rady Związkowej z dnia 15 marca

1918 r. (Dz. U. Rz. str. 123) oraz rozporządzenie Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej z dnia 25 czerwca 1919 r., dotyczące zezwolenia na przewłaszczenie nieruchomości (Tygodnik Urzędowy Nr. 27, poz. 85).

(2) Przepis cz. 1 nie ogranicza stosowania rozporządzenia Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 21 czerwca 1921 r. w przedmiocie zezwolenia na przewłaszczenie (przeniesienie własności) nieruchomości fabrycznych oraz nieruchomości miejskich (Dz. Urz. b. Dziel. Prusk. Nr. 23, poz. 149).

Art. 2. W przypadkach, gdy przy parcelacji nieruchomości ziemskiej tworzone są działki, składające się częściowo z terenu budowlanego, a częściowo z gruntów, podlegających działaniu przepisów o wykonaniu reformy rolnej, to projekt parcelacji, obejmujący te działki, zatwierdza właściwa władza ziemska w porozumieniu z władzą, powołaną do zatwierdzania planów parcelacji terenów budowlanych.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Spraw Wewnętrznych, każdemu w zakresie jego właściwości.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Sew. Ludkiewicz

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

231.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 8 marca 1933 roku

**wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu
w sprawie komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego.**

Na podstawie art. 1 i 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. o utworzeniu komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 448), zmienionego częściowo ustawą z dnia 10 marca 1932 r. o zmianie przepisów w sprawie komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 329) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 września 1927 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie utworze-